VARBERGS KOMMUN

Dnr: SBK-2019-000689

Datum: 2024-09-17

Översiktlig naturvärdesbedömning

Trönningenäs inre

Detaljplan för del av Trönningenäs 5:29 m.fl. – etapp c2 och c3

Varbergs kommun

Upprättad 2024-09-17

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning 1
Sammanfattning 3
Rekommendationer 3
Inledning 4
Syfte 4
Bakgrund 4
Metod 5
Resultat 6
Skyddad natur 6
Biotopskydd 7
Skyddade arter 7
Rödlistade arter 8
Naturvårdsarter 8

Sammanfattning

Detaljplanområdet omfattar inga högre naturvärden i form av rödlistade eller skyddade arter eller naturvårdsarter som indikerar högre naturvärden. Området omgärdas dock av flera naturreservat som även är Naturaområden med mycket höga naturvärden inom 500 - 1000 meter avstånd.

Det förekommer större vattensalamander och åkergroda i en märgelgrav några hundra meter norr och i en dagvattendamm några hundra meter söder om detaljplaneområdet. Även Nordfladdermus och Trollpipistrell har rapporterats i artportalen norr om detaljplaneområde. Samtliga av dessa arter är skyddade av art- och habitatdirektivet och kan använda planområdet för bland annat förflyttning.

Rekommendationer

Detaljplanområdet omgärdas av naturområden med mycket höga naturvärden i form av flera naturreservat och Natura 2000 områden varför särskilt hänsyn får tas vid planering till exempel genom minimering av ljusföroreningar och bevarande av befintliga spridningskorridorer i form av träd och buskage.

Längs med områdets gränser växte flertal spontant uppkomna träd i rader såsom sälg, björk, rönn, klibbal och asp varav vissa var av medelålder och bör bevaras för dess värden för växt- och djurlivet. I västra delen av planområdet hade det bildats ett tätt buskage av aspföryngring som hyste värden för fågellivet på grund av dess täthet och skydd mot predatorer. Trädraderna och buskaget bör bevaras för dess funktion som spridningskorridor och habitat för framför allt mindre häckfåglar, insekter och mindre däggdjur.

Inledning

Precis norr om Fyrstrandsbyn, 8 km norr om Varbergs centrum planeras just nu för ett nytt villaområde i en lugn och lantlig miljö, med cykelavstånd till Varberg och nära till Göteborg (se röd ring nedan).

Bild 1 Placering av detaljplaneområdet

Syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra bostäder på del av fastigheten Trönningenäs 5:29 enligt programmet för Trönningenäs inre. Detaljplanearbetet utreder möjligheten att uppföra ca 45 bostäder inom fastigheten. En gång- och cykelbana som kopplar samman övriga deletapper i Trönningenäs ingår också i detaljplanen. Inom området kommer lokalgator, cykelväg samt dagvattendamm att byggas ut. Detaljplanen handläggs med ett standardförfarande.

Bakgrund

Minskningen av den biologiska mångfalden i Sverige beror till stor del på att det moderna skogs- och jordbruket har förändrat eller förstört många arters livsmiljöer. Äldre tiders variationsrika landsbygd har ersatts av vidsträckta och likformiga skogsområden eller åkrar där bara ett litet antal växter och djur kan leva. Samtidigt har igenväxning och förbuskning av jordbruksmarker försämrat chanserna för många arter som behöver öppna och hävdade landskap. Även förändringar inom fiskerinäringen och industriell miljöförstöring bidrar till minskningen.

Biologisk mångfald definieras ofta internationellt som *"Variationsrikedomen bland levande organismer i alla miljöer samt de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår"*. Samtidigt som världens biologiska mångfald går förlorad i snabb takt blir människan mer och mer medvetna om dess betydelse för sin överlevnad, och att den i högsta grad är beroende av naturens ekosystemtjänster. Genom konventionen om biologisk mångfald har världen enats om att tillsammans stoppar förlusten av arter, populationer och ekosystem. Arterna är de centrala byggstenarna i den biologiska mångfalden.

Vissa arter hotas av att habitat förändras eller försvinner. En viktig del av biologisk mångfald är därför att arbeta med bevarande av sällsynta arter. Detta kan vara svårt, eftersom man då måste veta vilken faktor som avgör varför en art finns på just denna plats. Det kan vara allt från speciella boplatser, en specifik föda, faktorer som skyddat organismerna från något hot eller en reducerad konkurrens från andra arter. (Källa Naturvårdsverket)

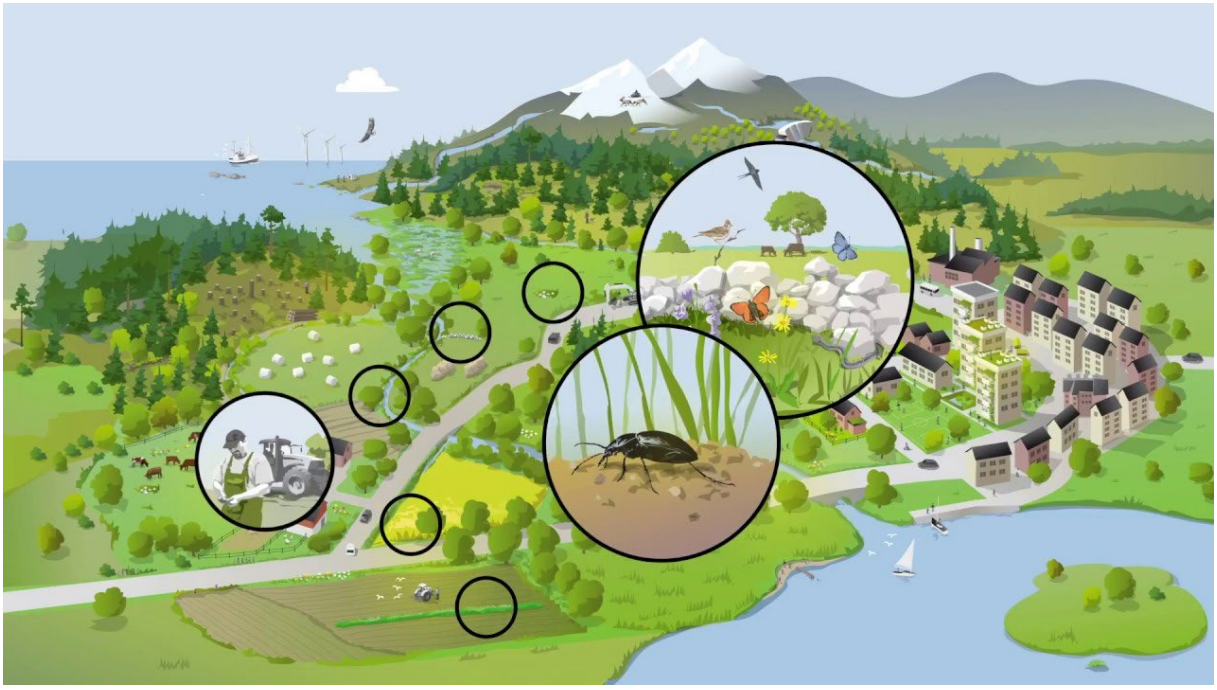

Bild 2 Biologisk mångfald och människan (Källa Naturvårdsverket)

Metod

Ett platsbesök skedde under augusti 2024, där områdets naturvärden i form av naturvårdsarter kartlades. Kartläggning av områdeskskydd genom 7 kapitlet miljöbalken såsom strandskydd, biotopskydd, Natura 2000, Naturreservat, särskild skyddsvärda träd, mfl. har skett via kartstudier i kommunens GIS verktyg. Områdets artförekomst har kompletterats genom att granska artobservationer i SLU:s artportal.

Resultat

Skyddad natur

Detaljplanområdet omfattar inga skyddade områdena. Ca. 500 meter norr om detaljplaneområdet ligger Gamla Varbergs Naturreservat (se ljusgrå-streckade områdena i kartan nedan).

Följande går att läsa om reservatet:

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer, samt att nyskapa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Vadarfåglar, änder och andra markhäckande fåglar, hävdgynnade arter, naturligt förekommande marina organismer, strandängar, betesmarker och grunda havsmiljöer ska alla gynnas i reservatet. I naturreservatets landsmiljöer ska strukturer och funktioner som är viktiga för vadarfåglar, änder och skyddsvärda hävdgynnade arter bevaras och utvecklas. På strandängarna ska graden av predation och mänsklig störning vara låg. Vegetationen i naturbetesmarkerna ska vara hävdpräglad med stort inslag av nektar- och pollenproducerande arter. Tångvallar, skonor, våtmarker, ljung i olika utvecklingsstadier, småtuvighet och bar sand är viktiga strukturer i området. I naturreservatets havsområden ska artsammansättning, populationsstorlekar och storleksfördelning inom arterna styras av naturliga förutsättningar. Detta gäller särskilt för stora rovfiskar och arter som har en viktig funktion i det marina ekosystemet. Reservatet ska vara tillgängligt för rekreation och friluftsliv i den mån områdets biologiska värden inte hotas. (www.lansstyrelsen.se)

Naturreservatet Getterön som ligger ca. 1 kilometer söder om detaljplaneområdet bildades 1974 och dess syftet var att bevara det unika geologiska, biologiska, antikvitariska och för friluftslivet viktiga rekreationsområdet (se ljusgrå-streckade områdena i kartan nedan).

Bild 3 Placering av naturreservaten med gråstreckad linje, detaljplaneområde vid röd ring

Naturreservatet Gamla Varberg och Naturreservatet Getterön är även Natura 2000 områden enligt art- och habitatdirektivet, ett Europeiskt nätverk av skyddade områden med särskilt

starkt skydd. Naturreservatet Getterön är även skyddad som Natura 2000 område enligt fågeldirektivet (se blåa områdena i kartan nedan).

Bild 4 Placering av Natura 2000 områdena i blå, detaljplaneområde vid röd ring

Söder om detaljplaneområdet finns även Skogsstyrelsens nyckelbiotop och objekt med naturvärde.

Biotopskydd

Området klassas som jordbruksmark och betades av hästar vid platsbesöket. Inom detaljplaneområde finns ett ganska igenvuxet och mycket grund dike längs med dess södra fastighetsgräns som är biotopskyddad enligt 7 kapitel 11 § miljöbalken.

Vissa strukturer i jordbrukslandskapet, t.ex. stenmurar, åkerholmar och småvatten omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalken som skyddas på grund av deras värde för växt- och djurlivet. Detta omfattar strukturer som ligger i eller med någon sida direkt intill åker- eller betesmark. Åtgärder som kan skada ett biotopskyddsområde, till exempel att ta bort ett dike är inte tillåtna. Dispens från biotopskyddet kan sökas hos Länsstyrelsen i Hallands län, ifall sådana strukturer påverkas av exploateringen.

Skyddade arter

Inga skyddade arter hittades inom detaljplaneområdet. Det förekommer dock större vattensalamander och åkergroda i en märgelgrav några hundra meter norr och i en dagvattendamm några hundra meter söder om detaljplaneområdet. Även Nordfladdermus och Trollpipistrell har rapporterats i artportalen norr om detaljplaneområde. Samtliga av dessa arter är skyddade av art- och habitatdirektivet och kan använda planområdet för bland annat förflyttning. Detaljplanområdet omgärdas av naturområden med mycket höga naturvärden i form av flera naturreservat och Natura 2000 områden varför särskilt hänsyn får tas vid planering till exempel genom minimering av ljusföroreningar och bevarande av befintliga spridningskorridorer i form av träd och buskage.

Rödlistade arter

Inga rödlistade arter hittades inom planområdet. Nordfladdermus som har rapporterats norr om detaljplaneområdet är nära hotad enligt rödlistan. Det är sannolikt att olika rödlistade fågelarter emellanåt använder detaljplanområdet för rastning under delar av året.

Naturvårdsarter

Inom detaljplaneområdet finns inga naturvårdsarter som indikerar hävdgynnade, artrika ängs- och betesmarker dvs. inga högre naturvärden i form av växter. Det fanns en del blommande vegetation såsom nysört, gåsört, pilört, krusskräppa, åkertistel, strandlysing, gråbo, renfana, grässtjärnblomma, höstfibla, kråkvicker, smörblomma och hundkex. Längs med fastighetsgränsen växte även björnbär och hallon.

Längs med områdets gränser växte flertal spontant uppkomna träd i rader såsom sälg, björk, rönn, klibbal och asp varav vissa var av medelålder och bör bevaras för dess värden för växt- och djurlivet. I västra delen av planområdet hade det bildats ett tätt buskage av aspföryngring som hyste värden för fågellivet på grund av dess täthet och skydd mot predatorer. Trädraderna och buskaget bör bevaras för dess funktion som spridningskorridor och habitat för framför allt mindre häckfåglar, insekter och mindre däggdjur.